

Dnr : **UN2024/217-1**

Förslag till budgetunderlag, utbildningsnämnden 2025

Innehållsförteckning

Innehåll

1. Budgetunderlagets funktion	4
1.2 Preliminärt tilldelad budgetram (mkr)	4
1.3 Befolkningsprognos, mars 2024	4
1.4 Budgetförändringar utifrån volym	4
2. Övergripande analys	4
2.1 Minskade resurser	4
2.2 Variationer i förskoleklass och gymnasieskola.....	5
3. Generella åtgärder	5
3.1 Strategisk planering.....	5
3.2 Öka effektiviteten.....	5
3.3 Prioritera personal	5
3.4 Samarbeta med samhällsaktörer.....	5
3.5 Kontinuerlig utvärdering.....	5
4. Åtgärder samt konsekvenser för anpassning till preliminär budgetram	5
5. Konsekvenser för verksamheterna beroende på sjunkande barn- och elevkullar	6
5.1 Förutsättningar	6
5.2 Konsekvenser	6
5.3 Antal barn per medarbetare i förskolan ökar	6
5.4 Antal elever per lärare i skolan ökar	7
5.5 Antal barn per medarbetare på fritidshemmen ökar.....	7
5.6 Begränsningar i möjlighet till klassresurs, flexverksamhet och särskilda undervisningsgrupper.....	7
6. Verksamhetens identifierade behov utöver tilldelad ram	7
7. Ökade kostnader 2025.....	11
7.1 Gemensam prioritering	11
7.2 Prioritering	12
7.3 Bibehållen/ökad kvalité.....	12
8. Investeringsbehov	13
8.1 Investeringsbudget 2025-2027 (mkr).....	13
9. Omvärldsbevakning	13
10. Sammanfattning	14

1. Budgetunderlagets funktion

Varje nämnd ska enligt kommunens styrmodell upprätta förslag till budgetunderlag som beskriver konsekvenserna av den preliminärt tilldelade ramen samt kompletterande information/specifiering av förändrade behov.

I denna rapport beskrivs utbildningsnämndens budgetunderlag för 2025-2027.

1.2 Preliminärt tilldelad budgetram (mkr)

Budgetram 2024	330,63
Index	Ej klart
Löneuppräkning	Ej klart
Kapitalkostnader	Ej klart
Konsekvenser fattade beslut	?
Effektivisering	-3,1
Volymtillskott	-5,43
Preliminär ram 2025	322,1

1.3 Befolkningsprognos, mars 2024

Verksamhet	Budget 2024	2025	2026	2027
Förskola	528	518	515	503
Förskoleklass	120	132	112	122
Fritidshem	541	522	505	500
Anpassad grundskola	22	22	25	28
Grundskola	1195	1141	1141	1116
Gymnasieskola	402	395	407	419

1.4 Budgetförändringar utifrån volym

Verksamhet	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Förskola	-990 000	-297 000	-1 188 000
Förskoleklass	600 000	-1 000 000	500 000
Fritidshem	-570 000	-510 000	-150 000
Anpassad grundskola	0	1 461 000	1 461 000
Grundskola	-3 591 000	0	-1 662 500
Gymnasieskola	-882 000	1 512 000	1 512 000
SUMMA	-5 433 000	1 166 000	472 500

2. Övergripande analys

2.1 Minskade resurser

Förskola, fritidshem, och grundskola visar alla på minskande budgetar över tid, vilket kan leda till större barngrupper och mindre individuell uppmärksamhet.

Minskade budgetar kan även påverka möjligheten att anställa och behålla kvalificerad personal.

2.2 Variationer i förskoleklass och gymnasieskola

Budgetvariationerna kan leda till svårigheter i planering och stabilitet, vilket kan påverka både personal och elever.

3. Generella åtgärder

3.1 Strategisk planering

För att hantera de minskade resurserna och säkerställa fortsatt hög kvalitet kan det vara nödvändigt med strategisk planering, effektiv resursanvändning och eventuellt omprioritering av budgeten.

3.2 Öka effektiviteten

Se över hur resurser används och identifiera möjliga områden för förbättring och effektivisering.

3.3 Prioritera personal

Fokusera på att behålla och utbilda personal, eftersom de är nyckeln till att upprätthålla hög kvalitet i utbildningen trots budgetnedskärningar.

3.4 Samarbeta med samhällsaktörer

Utforska samarbeten med andra samhällsaktörer för att kompensera för minskade budgetar och tillhandahålla kompletterande resurser.

3.5 Kontinuerlig utvärdering

Implementera system för att kontinuerligt utvärdera och justera planer och budgetar baserat på verkliga behov och utfall.

Genom att noggrant analysera och planera för framtida förändringar i befolkningsprognoser och budgetar kan skolor och förskolor säkerställa att de fortsatt kan erbjuda hög kvalitet på utbildning och omsorg, trots utmanande ekonomiska förutsättningar.

4. Åtgärder samt konsekvenser för anpassning till preliminär budgetram

Den preliminära budgeten kommer innebära förändrad organisation i förskola, grundskola och på fritidshem.

Vi ser inte att någon skolform skulle ha större möjlighet än en annan att hantera en större del av effektiviseringen eller minskningen kopplat till volym.

Vi ser inte heller att det finns något övergripande i nämndens ansvarsområde som vi kan lyfta bort för att ge verksamheterna större tilldelning.

Förändringsuppdrag och volymförändring föreslås därför fördelas mot respektive verksamhetsområde, Varje verksamhetsområde får organisera sig utifrån förändrade förutsättningar.

Detta innebär följande (mkr):

Verksamhet	Förändringsuppdrag	Volym	Budget 2025	Antal årsarbetare
Förskola	-1,03	-0,99	-2,02	3,4
Fritidshem	-0,26	-0,57	-0,83	1,4
Grundskola (förskolekalss)	-1,44	-2,99	-4,43	6,5
Anpassad grundskola	-0,2	0	0	0,3
Gymnasieskola		-0,88	-0,88	
Övrigt	-0,17		-0,17	

5. Konsekvenser för verksamheterna beroende på sjunkande barn- och elevkullar

5.1 Förutsättningar

- Antalet skolor, förskolor, paralleller i grundskolan och barngrupper i förskolan förändras inte.
- Budgeten minskas på grund av ett minskat antal elever.

5.2 Konsekvenser

5.3 Antal barn per medarbetare i förskolan ökar

Effekt:

Ökad belastning på personalen kan leda till minskad kvalitet på omsorgen och utbildningen. Pedagogerna kan få mindre tid att ge individuell uppmärksamhet till varje barn.

Konsekvens:

Ökad stress och arbetspress för personalen, vilket kan leda till högre sjukfrånvaro och minskad arbetstillfredsställelse. På lång sikt kan detta leda till högre personalomsättning.

5.4 Antal elever per lärare i skolan ökar

Effekt:

Färre delningar av klasser och mindre möjlighet till dubbelbemanning innebär större klasser.

Konsekvens:

Lärare kan få svårare att anpassa undervisningen till individuella elevers behov, vilket kan påverka elevernas lärande och prestation negativt. Elevers möjlighet till stöd minskar, vilket kan påverka särskilt de som redan har svårt att hänga med i undervisningen.

5.5 Antal barn per medarbetare på fritidshemmen ökar

Effekt:

Fler barn per anställd kan minska möjligheten att erbjuda varierade och meningsfulla aktiviteter.

Konsekvens:

Kvaliteten på fritidsverksamheten kan försämrats, vilket kan leda till att barnen blir mindre engagerade och nöjda. Även här kan ökad arbetsbelastning leda till stress och utbrändhet hos personalen.

5.6 Begränsningar i möjlighet till klassresurs, flexverksamhet och särskilda undervisningsgrupper

Effekt:

Minskad möjlighet till extra stöd för elever som behöver det.

Konsekvens:

Elever med särskilda behov kan få svårare att klara av skolgången utan adekvat stöd. Detta kan leda till ökad risk för skolmisslyckanden och problem med beteende och motivation.

6. Verksamhetens identifierade behov utöver tilldelad ram

Verksamheternas process med att identifiera faktorer som skulle kunna leda till ökad kvalitet sammanfattas i följande punkter;

- **Förhöjd grundbemanning i förskolan**

Effekt:

Mindre barngrupper och fler pedagoger per barn.

Konsekvens:

- Ökad kvalitet på omsorgen och utbildningen.
- Bättre arbetsmiljö för personalen med mindre stress och arbetsbelastning.
- Mer tid för varje barn, vilket kan främja deras individuella utveckling och lärande.
- Minskad sjukfrånvaro och högre arbetstillfredsställelse för personalen.

- **Lärarassistenter i varje klass**

Effekt:

Extra stöd till lärarna i klassrummet.

Konsekvens:

- Lärare kan fokusera mer på undervisning medan lärarassistenter tar hand om administrativa uppgifter och ger extra stöd till elever.
- Förbättrade lärresultat genom ökad individanpassning och snabbare återkoppling.
- Minskat tryck på lärarna vilket kan leda till bättre arbetsmiljö och minskad sjukfrånvaro.

- **Utökad kuratorsresurs**

Effekt:

Mer tid för elever att få stöd i sociala och emotionella frågor.

Konsekvens:

- Förbättrad psykisk hälsa och välbefinnande bland eleverna.
- Tidigare identifiering och hantering av problem som kan påverka elevernas skolgång.
- Minskad frånvaro och förbättrade akademiska prestationer.

- **Utökad psykologresurs**

Effekt:

Mer tid och resurser för psykologiskt stöd och utredningar.

Konsekvens:

- Snabbare och mer omfattande stöd för elever med särskilda behov.
- Förbättrad lärmiljö genom bättre anpassning till elevernas psykiska hälsa.
- Minskad risk för långvariga psykiska problem och relaterade skolsvårigheter.

- **Utökad SYV-resurs (Studie- och Yrkesvägledning)**

Effekt:

Mer tid och resurser för att vägleda elever i deras studie- och yrkesval.

Konsekvens:

- Bättre informerade elever som gör mer genomtänkta val, vilket kan leda till högre motivation och bättre skolprestationer.
- Minskad risk för studieavbrott och ökad övergång till vidare studier eller arbete.

- **Resursskola (mindre sammanhang)**

Effekt:

Specialanpassade miljöer för elever som behöver mindre och mer strukturerade sammanhang.

Konsekvens:

- Förbättrade skolresultat för elever med särskilda behov genom individanpassad undervisning.
- Minskad störning i ordinarie klasser, vilket gynnar både eleverna i resursskolan och deras kamrater.
- Högre självförtroende och trivsel bland eleverna.

- **Socialpedagoger**

Effekt:

Extra stöd för att hantera sociala och beteendemässiga problem.

Konsekvens:

- Förbättrad skolmiljö med färre konflikter och bättre socialt klimat.

- Stöd till elever som har svårt med sociala relationer, vilket kan förbättra deras skolprestationer och välmående.
- Minskad belastning på lärare och andra pedagoger.

- **Kompetensutvecklingsinsatser – Behörighet fritidshemmen**

Effekt:

Fler behöriga och kompetenta medarbetare i fritidshemmen.

Konsekvens:

- Högre kvalitet på fritidshemmens verksamhet.
- Ökad professionalisering av personalen, vilket kan leda till bättre aktiviteter och stöd för barnen.
- Högre arbetstillfredsställelse och minskad personalomsättning.

- **Utvecklade lärmiljöer, förskole- och skolgårdar (tillgängliga lärmiljöer)**

Effekt:

Förbättrade fysiska miljöer som stödjer lärande och lek.

Konsekvens:

- Ökad trivsel och motivation bland eleverna.
- Mer stimulerande och tillgängliga lärmiljöer som kan främja kreativitet och fysisk aktivitet.
- Positiv inverkan på elevernas hälsa och välbefinnande.

- **Utökad möjlighet till reinvesteringar**

Effekt:

Förbättringar och uppdateringar av utrustning och material.

Konsekvens:

- Modernare och mer funktionell utrustning som kan förbättra undervisningen.

- Minskade kostnader på lång sikt genom att gamla och slitna material byts ut.
- Ökad säkerhet och trivsel för både elever och personal.

- **Utökad möjlighet till lokalanpassningar**

Effekt:

Anpassning av lokaler för att bättre möta elevernas och personalens behov.

Konsekvens:

- Bättre anpassade lärmiljöer som stödjer olika undervisningsmetoder och lärstilar.
- Ökad flexibilitet i användningen av lokalerna, vilket kan förbättra skolans effektivitet och funktionalitet.
- Förbättrad arbetsmiljö för personalen och bättre trivsel för eleverna.

Genom dessa satsningar skulle skolor och förskolor kunna erbjuda en högre kvalitet på utbildning och omsorg, vilket gynnar både elever, personal och samhället i stort.

7. Ökade kostnader 2025

7.1 Gemensam prioritering

I årets budgetprocess har det förvaltningsövergripande förts fram svårpåverkade ökade kostnader som ska prioriteras i budgetarbetet. För utbildningsnämndens del gäller det följande poster.

Vad	Kostnad	Övrigt
Millenium	100´	22% av totalkostnad, 78% Socialförvaltningen.
Skolskjuts Anpassad gymnasieskola	900´ 150´	Ej kompenserad indexuppräknig. Förändrade turer (extra buss) utifrån elevernas adresser. Ny elev, anpassad gymnasieskola ht-25, transport till Borås.

Digitala lärverktyg	500´	Ökad kostnad utöver indexering 2019-2023, 32% ökning.
----------------------------	------	---

7.2 Prioritering

Följande poster är ökade kostnader som utbildningsnämnden ser som svårpåverkbara utifrån fattade beslut.

Vad	Kostnad	Övrigt
Bemanningsenhet/controller	300´	50% tjänst, delas med Socialförvaltningen Bemanningsplanerare samt utvecklare.
Fria pedagogiska luncher, förskola och anpassad grundskola.	550´	Nämndbeslut 2024-08-21. Beslut att genomföras endast vid utökad ram. 100´ kvarstår som kostnad för kompensering av ökad kostnad som genomfördes 2024 (5 kr/måltid)

7.3 Bibehållen/ökad kvalitet

Utifrån de begränsade möjligheter som finns att effektivisera med bibehållet antal förskole/skolenheter, grupper/klasser finns ett behov av kompensation för den ojämna volymminskningen.

Vad	Kostnad	Övrigt
Minskad volym-oförändrat uppdrag	5430´	Samma antal skolor, förskolor, paralleller, barngrupper

De behov som verksamheten identifierat utöver tilldelad ram bör finnas med i framtida arbete med budgetfördelning. Utifrån rådande förutsättningar får de i dagsläget ses som lågt prioriterat.

Tabellen nedan visar på av verksamheten prioriterade behov men som i det förvaltningsövergripande arbetet bedömts som lågt prioriterat.

Vad	Kostnad	Övrigt
Specialpedagog/ Verksamhetsutvecklare, centrala elevhälsan	780´	Utvecklare av det främjande och förebyggande arbetet i grundskolan. Resurs till verksamhetschef elevhälsan, rektorsgrupp och huvudman.

Kultursamordnare	800´	Kultursamordnare 100% inkl. budget för arrangemang.
Stratsys	80´	Tilläggsmoduler ”Kvalitetsarbete för skola”
Analoga läromedel (läroböcker)	50´	Bibehålla nivå trots 1% för att få ta del av stadsbidrag (625´, 2023)

8. Investeringsbehov

8.1 Investeringsbudget 2025-2027 (mkr)

Projekt	Budget 2024	2025	2026	2027
Reinvestering av inventarier	1	1,1	1,1	1,1
Digitalisering	0,3	0,2	0,2	0,2
SUMMA	1,3	1,3	1,3	1,3

9. Omvärldsbevakning

Det pågår en mängd statliga utredningar som kan innebära förändringar i organisation och kostnader för utbildningsnämnders verksamheter. Samtliga nedanstående utredningar ska redovisas under 2025. Vad dessa leder till i skarpa förslag, genomförande och eventuella stadsbidrag återstår att bevaka.

- Minskad administrativ börda för förskollärare och lärare.
- Fler vägar till arbetslivet.
- Utveckling av lärar- och förskollärarytbildningarna.
- Grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen.
- Mer obligatorisk undervisningstid för elever som behöver det;
- Stärkt trygghet och studiero.
- Skolsäkerhetsutredningen.
- Likvärdiga betyg och meritvärden.
- Läroplansutredningen.
- Nationell skolpengsnorm.
- En förbättrad elevhälsa.

- Rektorers förutsättningar.

10. Sammanfattning

Budgetunderlagets funktion

Varje nämnd inom kommunen ansvarar för att skapa ett budgetunderlag som beskriver konsekvenserna av den preliminära budgetramen och specificerar förändrade behov. Denna analys fokuserar på utbildningsnämndens budgetunderlag för perioden 2025-2027.

Preliminärt tilldelad budgetram

Den preliminära budgetramen för 2025 är ännu ej specificerad, men 2024 års ram var 330,6 miljoner kronor. Detta inkluderade effektiviseringar och volymtillskott som påverkar den slutliga summan.

Befolkningsprognos (mars 2024)

Prognosen för 2024-2027 visar en minskning i antalet barn och elever inom förskola, fritidshem och grundskola, medan gymnasieskolan förväntas se en liten ökning i elevantalet.

Budgetförändringar utifrån volym

Förskola och fritidshem står inför betydande budgetminskningar fram till 2027. Anpassad grundskola och gymnasieskola förväntas däremot få ökade resurser.

Minskade resurser

Minskade budgetar för förskola, fritidshem och grundskola kan leda till större barngrupper, mindre individuell uppmärksamhet, ökad arbetsbelastning för personalen och sänkt kvalitet på omsorg och utbildning.

Variationer i förskoleklass och gymnasieskola

Budgetvariationer kan skapa planeringsutmaningar och instabilitet, vilket påverkar både personal och elever negativt.

Anpassning till preliminär budgetram

Verksamhetsområdena organiserar sig utifrån förändrade förutsättningar. Inga större delar av nämndens ansvarsområde kan bortses för att ge verksamheterna större tilldelning.

Konsekvenser av sjunkande barn- och elevkullar

Förskola

Ökad personalbelastning och minskad individuell uppmärksamhet.

Grundskola

Större klasser och svårare att anpassa undervisningen till individuella behov.

Fritidshem

Minskad möjlighet till varierade och meningsfulla aktiviteter.

Övriga begränsningar

Minskad möjlighet till extra stöd och särskilda undervisningsgrupper, vilket påverkar elever med särskilda behov negativt.

Identifierade behov utöver tilldelad ram

Behov av förhöjd bemanning i förskolan, lärarassistenter, utökade resurser för kuratorer och psykologer, studie- och yrkesvägledning, resursskola, socialpedagoger, kompetensutveckling, förbättrade lärmiljöer och ökade reinvesteringar och lokalanpassningar.

Ökade kostnader 2025

Utbildningsnämnden identifierar ökade kostnader för skolskjutsar och digitala lärverktyg, samt prioriterade poster som bemanningsenhet/controller och fria pedagogiska luncher.

Investeringsbehov 2025-2027

Investeringar i reinvestering av inventarier och digitalisering krävs.

Omvärldsbevakning

Statliga utredningar som kan påverka verksamheterna redovisas, inklusive minskad administrativ börda för lärare, fler vägar till arbetslivet och utveckling av lärarutbildningar.

Genom strategisk planering och anpassning till förändrade budgetramar kan utbildningsnämnden arbeta för att säkerställa fortsatt hög kvalitet i utbildning och omsorg trots ekonomiska utmaningar.